

Dosarul nr. 2ra-1191/22
2-20075491-01-2ra-26082022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – V. Holban
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele debitorului său Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 52/305 COOP,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele debitorului său Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 52/305 COOP împotriva lui Valeriu Tofan și Alinei Tofan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele debitorului său Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 52/305 COOP și s-a menținut hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea ca neîntemeiată,

constată:

La 24 iunie 2020, societatea pe acțiuni „Termoelectrica” (în continuare SA „Termoelectrica”) a depus acțiune oblică cu valoare redusă în interesele debitorului său Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 52/305 COOP (în continuare APLP nr. 52/305 COOP) împotriva lui Valeriu Tofan și Alinei Tofan cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 10 noiembrie 2005, între SA „Termoelectrica” și APLP nr. 52/305 COOP a fost încheiat un contract de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă, prin care ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru energia termică furnizată.

SA „Termoelectrica” a menționat că locatarii blocului gestionat de APLP nr. 52/305 COOP au beneficiat nemijlocit de serviciul prestat și aveau obligația de a achita în termen contravaloarea acestuia conform facturilor (bonurilor de plată) primite, însă, contrar acestei obligații, la 09 martie 2020, APLP nr. 52/305 COOP a acumulat o datorie la consumul de energie termică în sumă de 251 260,47 de lei.

SA „Termoelectrica” a notat că Valeriu Tofan și Alina Tofan sunt domiciliați în blocul locativ gestionat de APLP nr. 52/305 COOP și până în luna aprilie 2020 au acumulat o datorie la plata energiei termice în mărime de 1 823,43 de lei. Însă, în pofida acestui fapt, APLP nr. 52/305 COOP nu a acționat în judecată consumatorii restanți, inclusiv pe Valeriu Tofan și Alina Tofan.

Astfel, SA „Termoelectrica” este justificată să depună acțiune oblică în interesele debitorului său APLP nr. 52/305 COOP.

SA „Termoelectrica” a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea în mod solidar din contul lui Valeriu Tofan și a Alinei Tofan în beneficiul APLP nr. 52/305 COOP a datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 1 823,43 de lei, acumulată până în luna aprilie 2020, pentru apartamentul XXX, precum și compensarea în beneficiul SA „Termoelectrica” a taxei de stat în mărime de 270 de lei și a cheltuielilor de judecată suportate în legătura cu înaintarea prezentei acțiunii.

Prin încheierea din 03 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus examinarea cauzei în ordine generală.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea oblică depusă de SA „Termoelectrica” în interesele debitorului său APLP nr. 52/305 COOP împotriva lui Valeriu Tofan și Alinei Tofan, ca fiind neîntemeiată (f.d. 95, 109-111 recto-verso).

La 19 noiembrie 2020, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, SA „Termoelectrica” a depus în interesele APLP nr. 52/305 COOP cerere de apel împotriva hotărârii din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 98 recto-verso).

Prin decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 52/305 COOP și s-a menținut hotărârea din 25 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 156, 157-167).

În consolidarea soluțiilor instanțele inferioare au reținut că, potrivit actului de recepție a sistemului de gazificare din 16 iulie 2007, care a fost întocmit la locul de consum, apartamentul XXX, este deconectat de la sistemul centralizat de încălzire în funcțiune (f.d. 31, 35).

Astfel, instanțele inferioare au conchis că reclamanta nu a justificat prin probe veridice, certe și concludente faptul că Valeriu Tofan și Alina Tofan beneficiază de energie termică în apartamentul XXX, precum și că au vreo obligație nestinsă pentru prestarea serviciului de energie termică.

Cu titlu subsecvent, instanța de apel a notat că, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92 din 29 mai 2014 și din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, s-au declarat neconstituționale punctele 8, 8/1, 8/2, 8/3, 8/4 și 8/6 din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002. Efectele hotărârii Curții Constituționale fiind puse în aplicare începând cu data de 01 mai 2022. Respectiv, dispozițiile hotărârii Curții

Constituționale nr. 4 din 03 martie 2022 produc efecte doar în viitor, situațiilor după data de 01 mai 2022.

La 11 august 2022, SA „Termoelectrica” a declarat recurs în interesele APLP nr. 54/204 COOP împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă acțiunea oblică depusă de SA „Termoelectrica” în interesele debitorului APLP nr. 54/204 COOP împotriva lui Valeriu Tofan și Alinei Tofan (f.d. 173-174 recto-verso).

În motivarea recursului a invocat că prezenta acțiune oblică este întemeiată în baza pct. 8 și 8¹ din Anexa nr. 7 la Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

Astfel, deși, apartamentul intimaților este debransat de la sistemul centralizat de încălzire, aceștia au obligația de a achita plata pentru existența pierderilor normative în încăperile tehnice care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și de canalizare, precum și necesitatea încălzirii locurilor de uz comun.

La 29 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa APLP nr. 52/305 COOP și a intimaților Valeriu Tofan și Alinei Tofan copia recursului declarat de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/204 COOP împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestuia (f.d. 177).

Prin referința din 04 octombrie 2022, intimata Alina Tofan a solicitat declararea recursului depus de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/204 COOP împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a) și a¹) din Codul de procedură civilă.

Totodată, deși, conform avizului de recepție a trimiterii poștale DS8007328972AS intimatul Valeriu Tofan a recepționat la 05 septembrie 2022 copia recursului, acesta nu a făcut uz de dreptul său procedural și nu a depus referință în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă

considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 07 iunie 2022. Potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „maria.poparcea@justice.md”, copia deciziei integrale din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 20 iulie 2022 (f.d. 168 verso).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 11 august 2022 (f.d. 173-174 recto-verso).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/204 COOP rezultă că aceasta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece SA „Termoelectrica” nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/204 COOP nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi

„efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce SA „Termoelectrica” și APLP nr. 54/204 COOP au avut posibilitatea de a fi auzite de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurente i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/204 COOP împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de societatea pe acțiuni „Termoelectrica” în interesele debitorului său Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 52/305 COOP împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas